

Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Contra la discriminació envers els homosexuals

Assamblea Parlamentària del Consell d'Europa

FEBRER 1983

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

treball rebut

335

EL CONSELL D'EUROPA

CONTRA LA DISCRIMINACIÓ ENVERS ELS HOMOSEXUALS

Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa.

(Trenta-tresena sessió ordinària)

*****

Presentació

- 1.- Recomanació adoptada
  - 2.- Informe
    - 2.1.- Projecte de recomanació
    - 2.2.- Projecte de resolució
    - 2.3.- Exposició dels motius
  - 3.- Esmenes presentades
  - 4.- Acta oficial de la sessió de debat
- Apèndix: Intervenció del Sr. Gregorio López Raimundo

Estrasburg, 1 d'octubre de 1981

1.- RECOMANACIÓ ADOPTADA

RECOMANACIÓ 924 (1981)

REFERENT A LA DISCRIMINACIÓ ENVERS ELS HOMOSEXUALS

(Text adoptat per l'Assemblea el 1 d'octubre de 1981, sessió 10ª)

L'Assemblea

- 1.- Recordant el seu compromís enèrgic a favor de la protecció dels drets de l'home i l'abolició de qualsevol tipus de discriminació;
- 2.- Observant que malgrat alguns esforços i les noves legislacions d'aquests darrers anys que es proposen eliminar la discriminació envers els homosexuals, els homosexuals segueixen sofrint discriminació i, a vegades, opressió;
- 3.- Estimant que en les societats pluralistes d'avui, al si de les quals la família tradicional manté naturalment el seu lloc i el seu valor, pràctiques com l'exclusió d'algunes persones d'alguns llocs de treball per raó de les seves tendències sexuals, l'existència d'actes d'agressió contra aquestes persones o el fet que hi hagi fitxers sobre elles, són supervivències de llargs segles de prejudicis;
- 4.- Considerant que en alguns Estats membres les pràctiques homosexuals constitueixen encara una infracció penal, sovint susceptible de sofrir penes severes;
- 5.- Estimant que tots els individus, homes o dones, que tinguin l'edat legal de consentiment prevista per la llei del país on viuen, i capaçs d'un consentiment personal vàlid, han de gaudir del dret a l'autodeterminació sexual;
- 6.- Subratllant que l'Estat té una responsabilitat en els sectors d'interés públic, com la protecció de menors,

7.- Recomana al Comitè de Ministres:

- i. que exhorti als Estats membres en els quals els actes homosexuals entre adults consentidors són susceptibles de sofrir persecucions penals, a abolir aquestes lleis i pràctiques;
- ii. que exhorti als Estats membres a aplicar la mateixa edat mínima de consentiment per als actes homosexuals i heterosexuals;
- iii. que inviti als governs dels Estats membres:
  - a) a ordenar la destrucció dels fitxers especials sobre homosexuals, i l'abolició de la pràctica de fer fitxar els homosexuals per la policia o qualsevol altra autoritat;
  - b) a assegurar ni més ni menys que la igualtat de tracte dels homosexuals pel que fa a la feina, a la remuneració i a la seguretat laboral, especialment en el sector públic;
  - c) a demanar la interrupció de tot tractament o recerca mèdica obligatòria destinada a modificar les inclinacions sexuals dels adults;
  - d) a assegurar que la tutela, el dret de visita i d'allotjament dels infants no siguin limitats als pares per la sola raó de la tendència homosexual d'un dels dos;
  - e) a demanar als directors de les presons i a les altres autoritats públiques que demostrin que vetllen contra el risc de violació, d'actes de violència i de delictes sexuals en les presons.

Text adoptat per l'Assemblea el 1 d'octubre de 1981 (10ª sessió), per la majoria de 61 vots a favor, 22 en contra i 5 abstencions sobre 88 votants.

2.- INFORME SOBRE LA DISCRIMINACIÓ ENVERS ELS HOMOSEXUALS

(Informador: M. VOOGD)

8 juliol 1981 Doc. 4755

2.1.- PROJECTE DE RECOMANACIÓ

PRESENTAT PER LA COMISSIÓ DE QÜESTIONS SOCIALS I DE LA SALUT (2)

L'Assemblea ,

- 1.- Recordant el seu compromís enèrgic a favor de la protecció dels drets de l'home i l'abolició de qualsevol tipus de discriminació;
- 2.- Observant que malgrat alguns esforços i les noves legislacions d'aquests darrers anys que es proposen eliminar la discriminació envers els homosexuals, els homosexuals segueixen sofrint discriminació i, a vegades, opressió;
- 3.- Estimant que en les societats pluralistes d'avui, al si de les quals la família tradicional manté naturalment el seu lloc i el seu valor, pràctiques com l'exclusió d'algunes persones d'alguns llocs de treball per raó de les seves tendències sexuals, l'existència d'actes d'agressió contra aquestes persones o el fet que hi hagi fitxers sobre elles, són supervivències de llargs segles de prejudicis;
- 4.- Considerant que en alguns Estats membres les pràctiques homosexuals constitueixen encara una infracció penal, sovint susceptible de sofrir penes severes;
- 5.- Estimant que tots els individus, homes o dones, que tinguin l'edat legal de consentiment prevista per la llei del país on viuen, i capaços d'un consentiment personal vàlid, han de gaudir del dret a l'autodeterminació sexual;
- 6.- Subratllant que l'Estat té una responsabilitat en els sectors d'interés públic, com la protecció de menors,

7.- Recomana al Comitè de Ministre:

- i. que exhorti als Estats membres en els quals els actes homosexuals, fins i tot entre adults consentidors, són susceptibles de sofrir persecucions penals a abolir aquestes lleis i pràctiques;
- ii. que modifiqui l'article 14 de la Convenció Europea dels drets de l'home tot afegint-hi la noció de "inclinació sexual";
- iii. que inviti als governs dels Estats membres:
  - a) a ordenar la destrucció dels fitxers especials sobre homosexuals, i l'abolició de la pràctica de fer fitxar els homosexuals per la policia o qualsevol altra autoritat;
  - b) a assegurar ni més ni menys que la igualtat de tracte dels homosexuals pel que fa a la feina, a la remuneració i a la seguretat laboral, especialment en el sector públic;
  - c) a demanar la interrupció de tot tractament o recerca mèdica obligatòria destinada a modificar les inclinacions sexuals dels adults;
  - d) a assegurar que la tutela, el dret de visita i d'allotjament dels infants no siguin limitats als pares per la sola raó de la tendència homosexual d'un dels dos;
  - e) a demanar als directors de les presons i a les altres autoritats públiques que demostrin que vetllen contra el risc de violació i d'actes de violència contra els homosexuals empresonats.

2.2.- PROJECTE DE RESOLUCIÓ

PRESENTAT PER LA COMISSIÓ DE QÜESTIONS SOCIALS I DE SALUT (3)

L'Assemblea,

- 1.- Reafirmant la seva vocació de lluita contra totes les formes de discriminació i d'opressió;
- 2.- Estimant que tots els individus que hagin arribat a l'edat legal prevista en el país on viuen, tenen dret a l'autodeterminació sexual;
- 3.- Convençuda que la teoria que considera l'homosexualitat, tant masculina com femenina, com una forma de trastorn mental no té fonaments científics o mèdics sòlids, i ha estat refutada per les recerques recents;
- 4.- Constatant que l'etiqueta de trastorn mental pot ocasionar als homosexuals enormes "handicaps" en la seva plena realització social, professional i sobretot psicològica, i pot ser utilitzada en alguns casos com un pretext per a pràctiques psiquiàtriques repressives;
- 5.- Reconeixent la competència i la influència universals de l'Organització Mundial de la Salut en els medis mèdics i psiquiàtrics,
- 6.- Invita l'Organització Mundial de la Salut a suprimir l'homosexualitat de la seva Classificació Internacional de les Malalties.

2.3.- EXPOSICIÓ DELS MOTIUS

PER M. VOOGD

2.3.1.- Pròleg

Com informador, abans d'entrar al punt central de la qüestió, voldria clarificar una sèrie de punts.

És important saber -ho remarco- que aquest document no es proposa fer un judici de valor sobre la forma de vida d'un grup de persones que actualment són milions. No tinc la intenció ni de pledejar a favor de l'homosexualitat ni de condemnar la seva pràctica. Com a informador, sóc absolutament neutre en la matèria. De totes maneres estic convençut que en les democràcies pluralistes en les quals vivim, un grup de la població no pot ser maltractat ni exposat a discriminacions o simplement a dificultats socials i econòmiques a causa de les seves preferències sexuals.

Per aquesta raó he escollit aquest tema. Essencialment es tracta d'una qüestió d'igualtat dels éssers humans i de defensa dels drets de l'home. El Consell d'Europa és per excel·lència l'organització que sempre ha lluitat contra tot tipus de discriminacions. L'informe, que és un informe sobre la discriminació, cal llegir-lo des d'aquesta òptica.

Hi ha un altre punt que vull precisar. Algunes persones que sense dubte tenen actituds negatives envers la discriminació en general, dubten encara sobre si ser tolerants sobre aquest tema perquè els fa por que la tolerància tingui efectes negatius sobre l'esquema tradicional de la "vida familiar". Estic convençut que aquesta por no té fonament, els homosexuals neixen homosexuals. Existeixen de la mateixa manera que existeixen els solters o les mares solteres. Ningú no pensaria exercir una discriminació contra els darrers, gaudeixen dels mateixos drets i ningú no considera que constitueixin un atemptat contra la "vida familiar" (4). No hi ha cap raó per veure en els homosexuals un atac a la

vida familiar ni per fer-los sofrir de dret o de fet un tractament de ciutadans de segon ordre. En molts països cinc de cada cent persones que trobem pel carrer són homosexuals.

D'altra banda, cal aclarir que aquest informe exploratiu posa l'accent en els aspectes sexuals perquè són els aspectes que capten l'atenció de l'opinió pública. Tanmateix caldria subratllar que els factors afectius (amor, amistat i tendresa) juguen un paper tan important en aquest tipus de relació com en la relació heterosexual o bisexual.

La intolerància representa una amenaça per a les tradicions pluralistes del món occidental modern. Hi ha encara lleis, reglaments, pràctiques policíiques i formes de comportament social que són el romanent d'un passat obscur; desapareixeran lentament, però és segur que desapareixeran, de la mateixa manera que la resistència a altres situacions noves ha cedit amb el temps. Però la resistència només cedirà si som conscients de la situació. D'aquí ve la necessitat de concebre aquest informe sobre la base de la definició clàssica de "prejudici".

Fa alguns anys, una actriu americana va promoure una vasta campanya contra els homosexuals amb el "slogan" "mateu un homosexual, per l'amor de Déu!" ràpidament obtingué un gran èxit. Naturalment la majoria silenciosa raonable no presta cap atenció a aquests crits tan fanàtics. Però quan van ser llençades les primeres pedres contra les botigues jueves, a començaments dels anys 30, gairebé ningú no hi va prestar atenció, tampoc! I en aquella època ningú no podia endevinar que en els 10 anys següents desapareixerien sis milions de jueus.

Si aquest informe no porta a resultats palpables, com a mínim tindrà el mèrit de ser el primer sobre el tema de l'homosexualitat (5) que haurà estat examinat per una tribuna internacional respectable.

2.3.2.- L'homosexualitat en la Història i en la Religió

L'homosexualitat, tal com testimonia la literatura, era molt estesa en les civilitzacions antigues. No hi ha cap dubte que en la Grècia antiga fins i tot es beneficiava d'una certa protecció de l'Estat. A través de les obres dels filòsofs i dels historiadors sabem que sota cobert d'un "amor fraternal" o de la "camaraderia" alguns guerrers que han passat a la història i tot pel seu valor i el seu patriotisme es lliuraven a pràctiques homosexuals. Plutarc evoca així el famós "batalló sagrat de Tebes" que era anomenat "batalló dels amants". Va restar invencible fins el dia que tothom va morir en una batalla contra les forces superiors de Filip de Macedònia.

Amb l'aparició de les religions monoteistes, el judici sobre l'homosexualitat va ser radicalment modificat. La primera condemna vigorosa i sistemàtica contra l'homosexualitat data de l'època descrita en l'Antic Testament. Simplificant una mica, podríem explicar-nos-ho amb el fet que en aquella època reculada, el poble jueu va patir unes quantes epidèmies, desastres naturals, invasions i massacres i els caps religiosos volien impedir l'extinció de la raça. La "procreació" tenia la prioritat absoluta i qualsevol pràctica destinada al "malversament" del potencial sexual era prohibida. L'Antic Testament prohibia nombroses pràctiques seguides per les tribus veïnes, especialment la prostitució cultural dels homes en els temples. Els reis de Judea van expulsar del país homes que es prostituïen en els temples (I Reis XIV, 24-XV, 12-XXII, 46). Aquesta nova actitud devia arribar al paroxisme amb la història de Sòdoma i Gomorra explicada al Gènesi. La destrucció de la ciutat va ser interpretada com un càstig per les pràctiques vicioses i homosexuals, encara que el terme homosexualitat no aparegui mai explícitament en les Escriptures. Tanmateix aquests precedents deuriem ser determinants en l'actitud de l'Església envers l'homosexualitat, especialment pel que fa als actes homosexuals, en els segles posteriors.

A l'època moderna, quan noves forces com el poder polític i ideològic començaren a tenir més influència social que l'Església, els mecanismes de rebuig i d'opressió esdevingueren més complexos. Els principis de "la fe" i de "l'ortodòxia" van ser integrats a les noves institucions i utilitzats per servir els interessos de la ideologia i la classe dominants. Aquesta actitud exclusiva i intolerant és conseqüència de la convicció que hom és l'únic que posseeix la veritat que no pot ser sobrepassada per res ni ningú. Aquest engegament és el punt de partida de totes les reaccions autoritàries i pressuposa l'adhesió total a les idees defensades pel grup que és al poder. Naturalment a aquesta adhesió s'hi oposa la "desviació". La desviació consisteix en separar-se del camí dret com el "traïdor", el "sospitós", l'"herètic" o l'"outsider" que personifiquen el jueu, el gitano, el negre o l'homosexual. El principi aplicat és el següent: la sumissió o la repressió(6).

Per demostrar fins a quin punt aquesta actitud pot ser impulsada pels règims autoritaris citarem les paraules pronunciades per Heinrich Himmler davant d'un grup d'oficials de les SS el 17 de febrer del 1937 a Bad Tölz: "A les SS trobem encara un cas d'homosexualitat al mes i vuit o deu en el total de l'any. He pres la següent decisió: és evident que aquests individus han de ser degradats públicament, llicenciats i lliurats als tribunals. Després de purgar la seva pena, se'ls enviarà als camps de concentració i si intenten d'escapar-se'n seran afusellats, aquesta és la meva decisió. Les meves ordres són que la notícia sigui sempre notificada a la divisió a la qual pertanyia l'interessat" (7). Fins a finals dels anys 60 l'homosexualitat va ser considerada com un acte delictiu a Alemanya. (Les disposicions que hi feien referència van ser retirades del codi penal de la República Democràtica d'Alemanya el 1968 i del de la República Federal l'any 1969).

A la Unió Soviètica, de seguida després de la revolució les condicions eren molt liberals i l'homosexualitat no era objecte de sancions.

Però a mesura que el partit va anar reforçant la seva influència sobre la societat i va esdevenir cada cop més autoritari, es va imposar la unificació de la població i de les seves activitats car l'acompliment de la revolució i l'edificació del règim soviètic exigia que cadascú se sotmetés a una voluntat comuna. Totes les organitzacions i tots els grups van esdevenir instruments del partit i no va ser tolerada cap desviació. Una situació d'aquest tipus exclouïa tota discussió sobre la llibertat sexual i el partit va adoptar un punt de vista autoritari i tradicional sobre la sexualitat. Per sancionar les relacions homosexuals van ser introduïdes al codi penal del 1934 penes de tres a sis anys d'emprisonament i en cas de forçament o d'explotació d'una situació de dependència, les penes pujaven de cinc a vuit anys. Aquestes disposicions van ser lleugerament modificades en el codi penal del 1950.

Del que precedeix en surt clarament que els règims autoritaris reprimeixen l'homosexualitat, i més perquè la consideren com una forma de desviació de les exigències de la ideologia oficial que com un mal en si mateixa.

Encara que ja no faci part de la doctrina de l'Estat en les democràcies occidentals, el "síndrome de la personalitat autoritària" subsisteix en molts de nosaltres. L'homofòbia i les actituds actives d'homofòbia posen de relleu un aspecte de la personalitat que té algunes analogies amb les tendències autoritàries. Diversos estudis psicològics han demostrat que les persones que tenen aquestes tendències se senten a disgust en situacions incertes i complexes, que tenen una actitud moralitzadora i que tendeixen a refrenar exageradament les seves necessitats i els seus impulsos. Per això el "comportament" serà el tema del pròxim capítol.

2.3.3.- L'homosexualitat en la societat contemporànea

Actualment, en les democràcies occidentals, el grau de tolerància

envers l'homosexualitat varia d'un país a l'altre. Pot anar des d'una no-ingerència passiva que consisteix en aplicar amb flexibilitat ~~les~~ les lleis existents, fins a una política més activa com la que apliquen als Països Baixos, per exemple. En els Països Baixos els membres del Parlament han proposat una modificació constitucional que preveu el dret a "la preferència sexual". En la majoria de municipis les parelles homosexuals poden beneficiar-se d'allotjaments subvencionats de la mateixa manera que se'n beneficien les parelles unides pel matrimoni i les parelles heterosexuales de gent soltera. Per contra, d'altres països com els Estats Units practiquen una política d'una hipocresia enutjosa: en el seu propi territori admeten les formes més ofensives de l'homosexualitat, inclosa la violència, però en les seves fronteres segueixen aplicant les lleis caduques sobre la immigració que prohibeixen l'entrada als Estats Units als estrangers amb tendències homosexuals, fa poc que dos periodistes holandesos que volien entrar a aquell país han estat víctimes d'aquesta llei.

Enmig d'aquesta confusió general, l'Església té també una actitud ambigua i estableix una vaga distinció entre l'"estat homosexual" i els "actes homosexuals", i només condemna els darrers. En altres termes, els símptomes i els motius subjacents són acceptats com si formessin part de les necessitats insaciades d'un individu, però la prohibició tradicional allunya la possibilitat de l'acte sexual. Si s'admeten certes necessitats psicològiques, el fet d'oposar-se a la seva materialització impedeix qualsevol progrés en la via de solució del problema.

"Em sentiria a disgust si sabés que en un autobús m'asseia al costat d'un homosexual". Encara que a primera vista puguin semblar anodines, aquestes paraules denoten una actitud general d'homofòbia i una por dels homosexuals absolutament irracional. En gran part surten de les visions estretes i negatives en matèria sexual que corresponen

a la moralitat de la classe mitjana, per a la qual el procés sexe-amor-matrimoni procreació és un i indivisible. Els papers del mascle dominador i de la dona sotmesa són estereotipats. Les relacions amoroses entre persones del mateix sexe són excloses encara que no necessàriament soscavin la institució familiar que continua essent el nucli de la societat. Després d'una enquesta feta entre metges de capçalera i de medicina general, és interessant remarcar que també entre els professionals s'hi troba alguns prejudicis socials. Hom va constatar uns quants fets pel que fa a la seva actitud envers l'homosexualitat. Especialment es va veure que:

- el 71% dels metges interrogats pensava que l'homosexualitat és una anomalia.
- el 57% opinava que es donava massa importància a l'homosexualitat i només l'11% pensava que la qüestió era tractada insuficientment.
- el 54% pensava que estaria bé que cada homosexual consultés un psiquiatre per saber si podria guarir-se.
- el 48% estimava que "els homosexuals eren de plànyer".
- el 35% desitjava una millor informació sobre "la manera d'evitar els contactes entre els homosexuals i els nens".

Gairebé tots els metges de medicina general creien que "caldría fer els possibles per evitar els contactes sexuals entre adults i menors del mateix sexe".

La majoria de metges pensava que l'homosexualitat exposada públicament era desastrosa per a la col·lectivitat i que podia ser una mala influència per a la joventud. Interrogats sobre ^{la utilitat} dels diferents tipus de recerca sobre l'homosexualitat, van demostrar una clara preferència per les recerques sobre les causes de l'homosexualitat (9).

Amb tot, a França, l'any 1979, els mitjans de comunicació van di-

fondre els resultats d'un sondatge realitzat pel IFOP (Institut Francès de l'Opinió Pública) segons els quals el 55% dels interrogats estimava que el dret a ser homosexual és un dels drets de la persona humana, només l'1% la considerava com un delictes. Però, pel que fa a la consideració social dels homosexuals, el 81% reconeixia que són menystinguts per la gent i el 14% pensava que se'ls ha de negar alguns llocs de treball, especialment en l'ensenyament.

Durant aquests darrers anys, molts casos apareguts a la premsa permeten qüestionar si no hi ha un veritable sistema de prohibició professional per homosexualitat. Han estat acomiadats homosexuals de professions tan diferents com auxiliar administratiu, infermer, professor o assistent social.

Als Països Baixos, un quadre superior d'una important societat americana va ser acomiadat perquè es va saber que era homosexual.

Però per als homosexuals els problemes no es limiten al nivell professional; quan es tracta de buscar allotjament apareixen dificultats semblants. A alguns homosexuals, amb el pretext d'un possible atemptat contra els drets dels altres llogaters o d'eventuals infraccions a la reglamentació dels bons costums, se'ls ha negat un domicili.

Com que es tracta de formes de comportament, la posició adoptada pels pares d'infants homosexuals revesteix una importància particular.

Van der Feen i Sanders (10) han constatat canvis característics en l'actitud dels pares de nois i noies homosexuals. El seu estudi demostra que tant els pares com els nois, després d'un procés molt penós, reïxen a sobrepassar el tabú que envolta l'homosexualitat. S'ha constatat que hi ha força analogies entre les dificultats que troben els nois i les dels seus pares (per exemple la impressió d'un futur bloquejat, por de ser rebutjat, isolament), els mecanismes de defensa posats en joc (refús, esperança d'una evolució heterosexual, secret), l'estratègia emprada per trobar solucions (l'acostament progres-

siu, el fet de confiar en algú, d'entrar en contacte amb d'altres homosexuals, l'activisme) i al final es produeixen modificacions (són francs, independents i lliures). Aquesta evolució és anàloga per als pares i els fills, però en general no és simultània. Sovint els fills triguen força temps a posar els seus pares al corrent de les seves tendències. Quan ho fan, ja han resolt la majoria dels seus problemes, per tant, han pres avantatge sobre els seus pares que només a partir d'aquell moment poden adaptar-se a la situació. Quan hi ha problemes de contacte entre pares i fills, els darrers segueixen sovint processos de presa de consciència i d'assimilació que no són viscuts simultàniament. Per exemple, els pares aconsellen els fills partint dels seus propis problemes d'acceptació que els fills ignoren, i els interpreten com una incitació a tancar-se en si mateixos, i arriben a ser innaccessibles. A vegades els pares volen ajudar els fills i protegir-los de les reaccions de la societat, però els fills no ho desitgen i prefereixen una actitud militant o provocadora. Un pare va descriure la pena i la inquietud dels pares després de la seva primera confrontació personal amb l'homosexualitat del seu fill de la següent manera:

"Naturalment primer vaig pensar que era ell (el seu fill) i no jo qui tenia problemes, i li vaig demanar: 'És que això et porta problemes, què hi podem fer res, consultar un psiquiatre? Què en penses?' I encara 'Què puc fer per tu?' Em va respondre: 'Res, vull seguir com fins ara, sóc molt feliç' No calia inquietar-me per ell. Però per a ell el cop és molt dur, i no s'hi pot fer res, et sents impotent."

La remarca que reproduïxo a continuació mostra fins a quin punt canvien de manera de pensar els pares confrontats amb l'homosexualitat i profundament marcats en el terreny afectiu:

"Abans era un problema dels altres, però ara ens concerneix; quan llegim alguna cosa sobre el tema, de seguida fem la relació amb el nostre punt de vista. Es pot dir que si ell és homosexual, nosaltres també ens hi hem tornat una mica."

Fins a quin punt pot arribar l'emancipació personal dels pares després del llarg procés d'assimilació queda ben clar en la següent observació:

"A partir de la història del meu fill he canviat totalment de manera de pensar sobre la sexualitat en el seu conjunt. Ja no comparteixo la vella actitud calvinista sobre les relacions sexuals, i ja no associo d'una manera immediata vida sexual i matrimoni. Quan al cap de tres mesos el meu fill i el seu amic van anar a viure plegats, no els vaig dir: 'Abans heu de casar-vos'. Després vaig pensar que hi havia una contradicció: per què el meu fill podia anar a viure lliurement amb algú i, en canvi, la meua filla havia d'esperar a ser casada? No hauria de poder fer experiències sexuals, també ella? La sexualitat se'm va presentar d'una manera diferent."

Un altre problema -que sembla capital en un debat públic sobre l'homosexualitat- és el de la pedofília, és a dir el comportament sexual en el qual un adult cerca relacions sexuals amb un nen. Generalment es diu que aquest tipus de relacions va lligat a la força i a la violència, i quan es tracta d'alliberar una mica l'edat de consentiment prevista per la llei, s'aixeca la indignació pública. Fins i tot els moviments d'homosexuals estan dividits al respecte i no tenen una política comuna.

Per resumir aquest capítol, esmentaré un extracte de l'informe fet pel sots-secretari d'Estat Parlamentari d'Irlanda del Nord sobre el cas Dudgeon que descriu la situació en aquell comtat, però que és vàlid per al conjunt de la societat.

"En resum, hi ha dos punts de vista diferents. Un que es basa en una interpretació d'alguns principis religiosos, creu que les pràctiques homosexuals, siguin quines siguin les circumstàncies, són immorals i estima que per tal de fer respectar la moral cal recórrer al dret

penal i tractar-les com delictes. L'altre punt de vista fa una distinció entre el terreny de la moralitat privada, en el qual un individu (dins el marc de les llibertats constitucionals) pot exercir el seu dret a la llibertat de consciència; i el terreny de l'interès públic en el qual l'Estat ha de recórrer a la llei per tal d'assegurar la protecció de la població, particularment dels infants, dels retardats mentals i d'altres persones incapaces d'un consentiment personal vàlid"(11)

Aquesta noció de la "protecció de la societat" ens porta a abordar el pròxim capítol en el qual examinarem la situació i les pràctiques jurídiques que concerneixen l'homosexualitat.

2.3.4.- Els aspectes jurídics

Abans d'entrar en els detalls dels diferents aspectes jurídics, és interessant donar una visió general del lloc que ocupa l'homosexualitat en la legislació dels Estats membres. Es poden classificar en tres categories:

a. Països en els quals les pràctiques homosexuals són prohibides.

Xipre

Els articles 171 al 174 del Codi Penal preveuen una pena de 5 a 14 anys de presó.

Irlanda

Les pràctiques homosexuals entre homes són prohibides. La pena màxima és cadena perpètua. De tota manera la llei s'aplica molt rarament i els tribunals sovint tendeixen a una advertència o a la condemna a pagar una multa.

Irlanda del Nord

En aquest país la situació és molt especial i s'ha presentat un cas cèlebre davant la "Cour des Droits de l'Homme" a Estrasburg. Els homosexuals són sotmesos a restriccions més importants que en els altres indrets del Regne Unit. La Comissió dels Drets de l'Home en el seu in-

forme va declarar que la prohibició legal de les pràctiques homosexuals entre persones de més de 21 anys constituïa una violació del dret al respecte a la pròpia vida previst a l'article 8 de la Convenció dels Drets de l'Home.

b. Països en els quals les pràctiques homosexuals són autoritzades amb restriccions i en els quals l'edat de consentiment és esmentada per la llei

Austria.

Bèlgica: 18 anys.

França.

Una nova llei aprovada l'abril del 1980 va produir vastos debats en l'opinió pública i en els mitjans de comunicació. Una tentativa destinada a suprimir l'article 331 del Codi Penal que preveu una diferència entre l'edat de consentiment dels heterosexuals i dels homosexuals va ser rebutjada. Per als homosexuals l'edat de consentiment és 18 anys.

Grècia: 17 anys.

Islàndia: 17 anys si els interessats són de la mateixa edat, sinó 21 anys.

Luxemburg: 18 anys.

Malta.

República Federal d'Alemanya: 18 anys.

El paràgraf 175 del Codi Penal alemany prohibeix els contactes sexuals entre menors i adults del sexe masculí.

Espanya

La reforma penal del 26 de desembre del 1978 va treure l'homosexualitat del grup de "comportaments perillosos". Encara que la pràctica sigui liberal, sembla que l'edat legal del consentiment és elevada, però hi ha una tendència a abaixar-la.

Suècia: 15 anys.

Suïssa: 16 anys.

Regne Unit (només Anglaterra i País de Gal·les).

Després de l'adopció de la llei del 1967 sobre els delictes sexuals, les pràctiques homosexuals privades entre persones consentidores del sexe masculí i de més de 21 anys ja no són delictes. (12). Aquesta llei va entrar en vigor a Escòcia l'any 1980.

c. Països en els quals les pràctiques homosexuals no són esmentades per la llei

Dinamarca, Holanda, Itàlia, Noruega, Turquia (13).

Cal notar, d'una part, que la majoria de legislacions deixen d'esmentar l'homosexualitat femenina, això crea una discriminació entre els dos sexes; i d'altra part, que en un gran nombre de països, la llei i la pràctica no preveuen la mateixa edat núbil per els actes heterossexuals i homosexuals.

Només en un Estat hi ha prohibició oficial. És certament el resultat de vells sentiments de por i d'aversion profundament arrelats que la ciència no corrobora i que són injustificats. La prohibició absoluta reforça els prejudicis contra els homosexuals, els fa viure amb la por de ser perseguits, els força al secret i per això creix el risc del xantatge.

Fins i tot en els països en els quals la legislació és relativament liberal, es tracta només de la part superior de l'iceberg que pesa sobre la vida quotidiana dels homosexuals sota la forma de diverses discriminacions. En alguns països, per exemple, l'homosexualitat ha estat considerada durant molt de temps com un delictes i en els arxius de la policia hi ha fitxers especials sobre els homosexuals. Això comporta un sistema de delació que permet la instauració d'una veritable "caça d'homosexuals". D'altra banda hi ha colles de joves

delinqüents que s'han especialitzat en agredir homosexuals. Amb la introducció de la informàtica és natural que faci por que la policia o qualsevol altra organització tingui fitxers amb informacions confidencials sobre un gran nombre de persones. En general a la gent li fa por ser "fitxada", és una por comprensible si pensem a què va passar durant la segona guerra mundial.

També es podria esmentar la discriminació que pateixen els homosexuals quan se'ls separa dels fills en un cas de divorci. Sovint el jutge autoritza el pare o la mare homosexual a veure el seu fill només durant el dia, i prohibeix que dormi a casa seva. En d'altres casos, es refusa als homosexuals el dret a tenir cura o a visitar els seus fills amb l'excusa que no menen "una vida de bon pare (o de bona mare) de família". En el terreny afectiu aquest problema té repercussions profundes. La decisió del tribunal no hauria d'afectar l'homosexual com una sanció de la societat; hauria d'estar justificada i corroborada per una enquesta social.

La funció pública ofereix un altre exemple remarcable de discriminació. En alguns països, com França, el Codi de la Funció Pública té articles que subratllen la necessitat de tenir una bona conducta per poder entrar en la funció pública. Tot sovint les disposicions d'aquest tipus són interpretades en perjudici dels homosexuals. Per il·lustrar-ho es pot esmentar un cas que recentment ha fet rajar molta tinta a França: el de Marc Croissant que va ser exclòs de la municipalitat d'Ivry amb el pretext que tenia opinions subversives quan en realitat la seva vida privada n'era la causa.

Un terreny veí és el de l'exèrcit. L'any 1976 el "Obere Verwaltungsgericht" de Munster, a Alemanya, va estimar que les tendències homosexuals d'un oficial, de les quals només n'havia parlat sense dur-les a la pràctica, constituïen un element prou important per impedir-li d'exercir les seves funcions. L'oficial va passar a la reserva.

Finalment voldria assenyalar una situació escandalosa que malauradament no ha estat objecte de tota l'atenció que mereix. Es tracta de la dels presos homosexuals. Per què la violació és considerada com un crim quan concerneix els ciutadans "normals" i és tolerada i fins i tot motiu de gresca quan s'esdevé darrera els murs d'una presó? Si la societat s'agafa tant al principi "d'adults consentidors" quan es tracta d'actes sexuals entre persones d'un mateix sexe, hauria de donar la mateixa importància a la noció "consentiment" que al terme "adults".

En el mateix context, és important de dir a títol d'informació, que la qüestió no concerneix els Estats membres del Consell d'Europa, que diversos moviments d'homosexuals han demanat a Amnistia Internacional que es preocupi més per casos d'individus detinguts per raó de les seves tendències sexuals. Fins ara, Amnistia Internacional, no ha reconegut aquests individus com "presoners d'opinió". Actualment, en el si de l'organització, es fa un debat sobre el tema, però la por de perjudicar el prestigi d'Amnistia Internacional en algunes regions del món, sobretot els països del tercer món, suscita una forta oposició.

2.3.5.- Allò que és i allò que no és l'homosexualitat

Kraft-Ebbing (1840-1902), un metge alemany, després de fer recerques en criminals homosexuals detinguts, va arribar a la conclusió que l'homosexualitat era una forma congènita de degeneració. Segons ell, aquells individus no eren criminals, sinó persones que necessitaven un tractament mèdic. Va publicar els seus treballs a "Psicopatio-Sexualis". D'aquesta manera l'homosexualitat va entrar en el terreny de la medicina. Durant molts decennis es va acceptar aquesta tesi i la seva confirmació oficial la va tenir en entrar en la Classificació Internacional de Malalties de l'Organització Mundial de la Salut. A continuació hi ha la reproducció d'un extracte:

Transtorns mentals: Transtorns neuròtics de la personalitat
i altres no psicòtics (300-316)

302 Desviacions i trastorns sexuals

Tendències o comportaments sexuals anormals que són motiu de consulta. Els límits i les característiques de les tendències i del comportament sexual normal no estan establerts de manera absoluta en les diverses societats i cultures, però en conjunt corresponen als imperatius socials i a les finalitats biològiques. Les persones desviades poden tenir una activitat sexual dirigida essencialment cap a persones del mateix sexe o que consisteixi en actes sexuals que no comportin un coit normal o que els coits es realitzin en circumstàncies anormals. Si el comportament sexual anormal només es produeix sota l'efecte d'una psicosi o d'una malaltia mental, serà classificada en la categoria corresponent a l'afecció principal. És freqüent que un mateix individu presenti alhora més d'una anomalia; en aquest cas la desviació predominant donarà la pauta per a la classificació. És desitjable que les persones que es lliurin a actes sexuals desviats però que no tinguin possibilitats sexuals normals, no siguin classificades en aquesta categoria.

302.0 Homosexualitat

Atracció sexual exclusiva o predominant per les persones del mateix sexe, amb o sense relacions físiques. Xifreu aquí l'homosexualitat tant si és considerada ^{com} un trastorn mental com si no.

Lesbianisme

Sodomia homosexual

Excloeu-ne

pedofília homosexual (302.2)

302.1 Bestialitat

Relacions sexuals o anals amb animals.

302.2 Pedofília

Desviació sexual en la qual l'adult cerca relacions sexuals amb un infant del mateix sexe o del sexe oposat.

302.3 Transvestisme

Desviació sexual en la qual el plaer sexual s'obté portant vestits del sexe oposat. No hi ha tentativa d'adoptar la identitat o el comportament del sexe oposat.

302.4 Exhibicionisme

Desviació sexual en la qual el principal plaer sexual constitueix en exhibir els òrgans genitals davant d'una persona del sexe oposat.

302.5 Transexualisme

Desviació sexual centrada en la convicció que l'aparença del propi cos no es correspon amb el sexe real. El comportament que en resulta és, o bé la recerca d'un canvi dels òrgans genitals per operació, o bé la completa dissimulació de les formes del cos tot adoptant alhora la forma de vestir i de comportar-se del sexe oposat.

Excloeu-ne transvestisme (302.3)

302.6 Trastorns de la identitat psico-sexual

Comportament que s'esdevé en els adolescents perquè la seva evolució psico-sexual és immadura. Aquest comportament és semblant als descrits

sota els títols transvestisme (302.3) i transexualisme (302.5). El transvestisme és intermitent, encara que freqüent, i la identificació amb el comportament i l'aparença del sexe oposat encara no està fixada. La forma més comuna és la feminització dels nois.

En lloc de fundar les seves opinions en una teoria, d'altres investigadors han utilitzat els mètodes de comportament i han arribat a conclusions diferents. Així, el famós informe Kinsey publicat als Estats Units l'any 1948, basant-se en estadístiques, va demostrar que cap als volts del 50% dels americans de sexe masculí havien tingut contactes homosexuals com a mínim un cop a la seva vida. Aquest informe va fer l'efecte d'una bomba i va conduir el públic a canviar la seva opinió sobre la majoria dels prejudicis contra l'homosexualitat.

Recentment s'ha demostrat que l'homosexualitat no existeix com a entitat clínica. Les formes de l'homosexualitat són tan variades com les de l'heterosexualitat. Aquestes constatacions van incitar, l'any 1973, l'Associació psiquiàtrica dels Estats Units a esborrar l'homosexualitat del seu recull de malalties mentals. Actualment es fan força pressions a l'OMS per tal que de la seva classificació en suprimeixi l'homosexualitat.

Contràriament a l'acostament psicopatològic que estudia l'homosexualitat com un fenomen isolat en la societat i la considera com una tara personal, els futurs investigadors haurien de centrar-se en els aspectes psicosocials i en la interacció entre els homosexuals i factors externs com el seu entorn, la vida de família, les drogues, etc. La formació donada a un metge de medicina general hauria de ser reestructurada en aquest sentit.

Si es renuncia a considerar l'homosexualitat com un trastorn mental, s'abandonarà també el tractament psiquiàtric o de xoc que és el mètode més abominable d'encarar-s'hi. Sabem prou bé que els pares, l'exèr-

cit i els tribunals obliguen els joves a sotmetre's a una teràpia per a "tractar l'homosexualitat". A Xina on els homosexuals correntment són sotmesos a una teràpia intensiva, el Dr. Zhang Jizki, Director de l'Hospital Psiquiàtric de Pequín, recentment va reconèixer que els mètodes de teràpia utilitzats havien estat ineficaços.

Lluny de ser aprofitables, la classificació i l'etiquetatge dels homosexuals constitueixen per a ells un traumatisme psicològic i contribueixen a fer créixer les tensions que pateixen i el seu aïllament social.

2.3.6.- Conclusions

Fins i tot actualment, quan ens acostem a la fi del segle XX, el sol fet de tenir inclinacions sexuals diferents i voler-les assumir en tots els aspectes de l'existència és suficient per a ser marginat de la societat. Partint de les reticències de l'opinió pública, ni les autoritats nacionals ni les organitzacions internacionals consagrades especialment a la defensa dels drets de l'home (14) no s'han preocupat suficientment per aquesta qüestió. Ja és hora que un òrgan com la nostra Assemblea assenyali les discriminacions que subsisteixen. Això estaria completament d'acord amb les tradicions del Consell d'Europa que consisteixen en lluitar per la supressió de qualsevol discriminació i opressió.

Dins d'aquest esperit us proposo que penseu sobre els suggeriments que preveuen les següents mesures eventuais:

- Modificar l'article 14 de la Convenció dels Drets de l'Home que està redactada així: "El gaudi dels drets i llibertats reconeguts en aquesta Convenció han de ser assegurats sense cap distinció fundada especialment en el sexe, la raça, el color, la llengua, la religió, les opinions polítiques o de qualsevol altre tipus, l'origen nacional o social, la pertinença a una minoria nacional, la fortuna, el naixement o qualsevol altra situació". Afegir-hi la noció de "tendència sexual" com ho fa l'article 10 de la Carta dels Drets Individuals de la província de